

**קבלת אישור משרד הבריאות להשמת נאשמים במסגרות שבאחריותו –
הנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)**

סיכום

כשמדובר בנאשם "חולה נפש" או בנאשם עם "מוגבלות שכלית התפתחותית", חלים ההסדרים שבחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991 או אלה שבחוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית) תשכ"ט-1969, בהתאמה. עם זאת, עניינם של אנשים עם מוגבלות, שאינם "חולי נפש" או "בעלי מוגבלויות" כהגדרתם בחוק – כדוגמת קשישים הסובלים מדמנציה או נאשמים הסובלים מפגיעת ראש – מציב אתגר קשה למערכת אכיפת החוק, שכן לא חלה עליהם מסגרת חוקית ברורה, לא נקבעו להם מקומות טיפול מוגדרים וברורים, ואין בעניינם מקורות מימון מתוקצבים. כתוצאה מכך, במצב בו מדובר בנאשם מסוכן, מחד גיסא, אך שמסגרות הכליאה הרגילות אינן מתאימות עבורו בשל מוגבלותו, מאידך גיסא, נעשים מעת לעת ניסיונות, על ידי הצדדים להליך או על ידי בית המשפט, למצוא פתרונות למקרים פרטניים. ככלל, ניסיון למצוא פתרונות "יצירתיים" לנאשמים שכאלה הוא נכון וראוי, אך זאת רק אם מערבים מראש את כל הנוגעים בדבר, ובמיוחד את הגורמים הרלוונטיים ממשרד הבריאות.

היעדר מעורבות של משרד הבריאות במציאת פתרון למקרה פרטני, עלולה לגרום לשליחת אדם למסגרת שאינה מתאימה לו מקצועית, לעקיפת תורי המתנה למסגרת מסוימת ללא הצדקה קלינית, ולהטלת חיוב במימון השהות על משרד הבריאות שלא בהתאם לדין או לנוהל.

לפיכך, כל אימת שעולה צורך לשלוח נאשם למוסד כאמור, יש לעמוד על כך שבכל הנוגע למוסדות שבאחריות משרד הבריאות (לדוגמא: אשפוז מכל סוג, מוסדות רפואיים או משולבים לטיפול במשתמשים בסמים ומסגרות לשיקום נכי נפש בקהילה), ההשמה תעשה רק על פי הדין, ובכל מקרה אחר, לא תינתן הסכמה לכל פתרון שלא נבחן ואושר מראש על ידי משרד הבריאות.

בכל מקרה של התלבטות או ספק, יש לערב את גורמי משרד הבריאות מבעוד מועד, ולא להעמידם בפני עובדה קיימת והחלטה שיפוטית שלא ניתן ליישמה.

20.8.21

תאריך

הישיבה